

Omeliya fil-Festa tal-Martirju ta' San Ġwann il-Battista

Rotunda arċipretali ta' San Ġwann il-Battista, ix-Xewkija

Il-Hadd 29 ta' Awwissu 2021

L-E.T. Mons. Anton Teuma, Isqof ta' Ġhawdex

IL-HAMES PROTAGONISTI TAL-MEWT TAL-BATTISTA

Li kieku Erodji sema' tassew mill-vuċi li kien qiegħed jisma' f'moħħu u f'qalbu, u ma ħalliex lilu nnifsu jiġi influwenzat minn dak li qal quddiem il-mistednin u mill-biża' li jaqa' għaċ-ċajt, kieku kien iżomm milli Ġwanni jiġi maqtul.

Li kieku Erodja kellha tkun vera, u ma tħallix lilha nfisha tiġi mkaxkra, l-ewwel u qabel kollox mill-kilba għall-poter – għax li tkun hdejn Erodji Antipa jfisser li jkollok hdejn raġel li għandu ħafna poter –, kieku Erodja kienet inqas bil-ġuħ u bil-għatx għall-poter u iktar attenta għal dak li hemm fil-fond tal-qalb tagħha, kienet tgħid: “Ġwanni għandu raġun: jien tlaqt lil żewġi Filippu minnhabba l-poter”.

Li kieku Salome – l-isem li jagħtu lit-tifla ta' Erodja – kellha tkun vera magħha nfisha, kienet tagħti raġun lil Ġwanni u kienet tgħid: “Iva, ommi ħalliet lil missieri minnhabba l-poter u Ġwanni għandu raġun”, u minnhabba f'hekk Ġwanni ma kienx imut.

Imma li kieku wkoll il-mistednin u daww kollha li kienu hemm għall-mejda dakinhar, flimkien ma' Erodji u l-kapijiet ta' Galilija, kieku kellhom ikunu sincieri – ħafna minnhom kienu jirrispettaw u jistmaw u jqisu fl-ġholi ħafna l-figura ta' Ġwanni l-Battista –, kieku kienu jqumu għal dik l-espressjoni ta' Salome meta tmur quddiem Erodji u tgħidli: “Irrid ras Ġwanni l-Battista fuq platt!”.

Ipprovaw irriflettu ftit meta, mingħajr ma nindunaw, ngħattu l-verità illi hemm fil-fond tal-qalb tagħna, ħafna drabi mingħajr ma nindunaw u mingħajr ma rridu, għaliex jiġri dan? Għax ikun hemm pressjoni ta' raġunijiet li jbezzgħuna, raġunijiet li jzommuna b'ħalqna magħluq u minnhabba f'hekk nifgaw il-verità li hemm fina tant li ħafna drabi lanqas biss nibqgħu nisimgħuha!

Imma l-Kelma ta' Alla li nisimgħu kull darba tmissilna lil qalbna, kull darba tmur għal dik il-kantuniera li baqa' fil-qalb tagħna fejn il-verità għadha tmemnem, u dak il-ħin int tinduna u tgħid: “Iva, veru, il-Kelma ta' Alla għandha raġun; il-Vanġelu qiegħed jaqra lili u mhux jien qiegħed naqra lilu, imma l-Vanġelu qiegħed jaqra lil ħajti”. Imma meta noħroġ minn hawn, il-kilba ta' Erodja għall-poter, il-biża' ta' Erodji ta' x'ser jgħidu n-nies, in-nuqqas ta' personalità ta' Salome, li noqgħod kwiet għax jaqbilli tal-bqija tan-nies, anki jekk fil-fond ta' qalbi nħoss li hemm xi ħaġa li mhix sewwa, dan kollu bil-mod il-mod jerġa' jsikkat il-verità li hemm fil-qalb tagħna.

Qed nagħmlu festa illum lil raġel ta' żmienna. Qegħdin infakkru illum ħames karattri li huma l-karattri fis-soċjetà tagħna.

Il-karattru ta' Ġwanni li ma jibzax mill-verità. U aħna nafu x'jiġrilu min ma jibzax mill-verità: jispiċċa maqtul jew fiżikament jew psikoloġikament, jew jaqtgħulu rasu ta' veru jew inkella jaqtgħulu rasu bill-mezzi tal-komunikazzjoni billi jipprovaw ikissruh u jħalluh mingħajr sinsla, mingħajr vuċi, mingħajr effikaċja fis-soċjetà. Il-figura ta' Ġwanni l-Battista, l-ewwel fost dawn il-persunaġġi, bniedem sempliċi. U l-bniedem sempliċi hu l-bniedem

seren, il-bniedem fil-paċi, il-bniedem li għandu f'qalbu l-hena, għax ma għandux kunflitti, għax bniedem li ma għandux hafna kurrenti kontra xulxin bħalma kellhom il-persunaġġi l-oħra ta' din l-istorja. Bniedem li huwa trasparenza tal-Kelma ta' Alla: dak li jisma' u dak li Alla jspirah bih, hu sempliċiment jesprimih b'semplicità assoluta. U l-verità ta' Ġwanni meta taħbat ma' diversi interessi tal-persunaġġi l-oħra tispiċċa mgħaffġa, tispiċċa mwarrba fil-ġenb, l-ewwel fil-ħabs imbagħad meqruda, imbagħad b'rasu maqtugħa.

It-tieni persunaġġ hu Erodj, dak li għandu f'idejh it-tmexxija. Qieghed attent Erodj mhux tant għal dak li jixtieq Alla, mhux tant għal dak li hu l-aħjar għall-poplu, imma għad-diversi pressjonijiet li kellu, b'mod speċjali min-naħa tal-persuna l-iktar influwenti, Erodja, biex ma jonqosx lil Erodja, biex il-persuna l-iktar influwenti jhalliha kemm jista' jkun bi kwietha. Imma fil-qalb tiegħu Erodj kellu mhux biss li jzomm il-poplu kwiet, kellu mhux biss li jzomm lil Erodja b'ħalqha magħluq, imma kellu wkoll il-vuċi ta' Ġwanni li – jgħidilna l-Vangelu – kien jieħu gost jisimgħu. Kellu wkoll f'qalbu Erodj s-sens ta' ħtija, is-sens ta' dnuh, is-sens tal-ħażen li kien qieghed jagħmel. Kellu wkoll Erodj l-vuċi tal-oħrajn, tal-magħġoranza, il-vuċi tal-parti l-kbira tan-nies li minħabba fihom ikollu joqgħod għall-kelma li qal quddiemhom. Kemm kien liberu Erodj? Kellu l-poter Erodj, imma kien skjav tad-diversi kurrenti, tad-diversi pressjonijiet li kellu f'din is-sitwazzjoni u fil-bqija tat-tmexxija tiegħu. Għalkemm kien jikkmanda, kien bniedem ilsir; kien ilu l-ħabs hafna iktar minn Ġwanni.

Erodja, li qabel kienet mizzewġa lil ħuh, li kien jiġi biss ħuh minn ommu, ħuh Filippu, l-iskop tagħha kien wiehed: li jkollha l-poter. Tagħmilha ma' Erodj Antipa, thalli lir-raġel tagħha sempliċiment għax mingħaliha tidhol fil-fantasija li jekk ikollha l-poter ma jkun jonqosha xejn; jekk ikollha l-ġid, jekk ikollha l-flus, ma jkun jonqosha xejn. Illużjoni kbira! Fantasija kbira! Imma x'jiġrilha Erodja? Tispiċċa lsira ta' din il-fantasija. Mara libera Erodja? Mara kuntenta Erodja? Mara fil-paċi Erodja? Le, mhix! Mhux diffiċli li tikkonkludi li qalbha kienet imtaqqla, li f'qalbha kien hemm taqliba kbira. Mhux diffiċli li tikkonkludi li f'qalbha kien hemm is-sens tal-verità li halliet lil żewġha biex tmur ma' raġel ieħor. Mhux diffiċli biex tikkonkludi li f'qalbha kien hemm is-sens tal-verità li riedet ittajjar lil Ġwanni min-nofs għax kien qieghed imiss dik il-parti f'qalbha li kienet għadha tgħajjat: “Qed tiżbalja! Qed tagħmel ħażin!”. U riedet twarrabha dik il-parti minn ħajjitha. Kienet fil-paċi Erodja? Le, ma kinitx fil-paċi!

Salome: persuna mingħajr identità, persuna li qieghda hemm sempliċiment biex tikkuntenta lil dak u lil dik, persuna li forsi lanqas taf x'laqatha u x'habat magħha, persuna storduta, aljenata. Libera Salome? Għandha sens ta' identità Salome? Lanqas biss taf li qed tgħix! Lanqas biss taf x'għażliet qieghda tagħmel. Qieghda hemm sempliċiment biex tikkuntenta. Qieghda hemm sempliċiment biex tixtri l-approvazzjoni mingħand dak u mingħand dik.

Imma kien hemm ukoll il-bqija tan-nies. Forsi aħna ma nsibuhiex faċli biex nidentifikaw irwiehna ma' Erodj. Forsi nsibuha bi tqila wkoll biex nidentifikaw ruhna ma' Erodja. Forsi m'aħniex minn dawk li nippruvaw ninfluwenzaw l-awtorità. Forsi m'aħniex minn dawk li, bħal Salome, m'għandniex personalità. Imma jista' jkun li aħna minn dawk bħall-bqija tal-mistednin li noqogħdu kwieti għax jaqblilna. Oqgħod kwiet, tharrikx l-ilma qieghed! Oqgħod kwiet, taqlax problemi! Oqgħod kwiet, hallihom ħa jagħmlu! Imma anki dawn għandhom sehem f'dan l-att kbir ta' ingustizzja. Anki dawn għandhom ir-responsabbiltà tagħhom fin-nuqqas ta' sehem tagħhom, għax kieku xi hadd minnhom qam, kieku xi hadd minnhom tkellem, ibqgħu ċerti li l-bqija tal-mistednin, b'mod speċjali dawk li kellhom rispettt lejn Ġwanni l-Battista, kienu jqumu miegħu. U jista' jkun li l-verità ma kinitx tiġi soppressa, il-verità ma kinitx tiġi msikkta. U allura aħna wkoll għandna r-responsabbiltà tagħna. Il-

mistednin jirrapprezentaw lili, jirrapprezentaw lilna, kull darba li ahna nqabblu kif jaqbel, nagħmlu dak li jaqbel fis-sitwazzjoni biex insalvaw ġildna; kull darba li ahna lill-verità li hemm fil-fond tal-qalb tagħna ma nirrispettawhiex, imbagħad ngħixu f'ħafna konfużjoni, fir-relazzjonijiet, fuq ix-xogħol, ta' korruzzjonijiet 'l hawn u 'l hemm fl-esperjenza tal-ħajja tagħna, kemm personali u familjari, tal-pajjiż, tal-Ewropa.

Ejjew nitolbu lill-Mulej biex jagħtina sens ta' verità. Jiena nqisu lil Ġwanni l-Battista bħala l-qaddis il-kbir tal-verità, il-qaddis il-kbir tal-maturità umana. Ġwanni kien raġel, u raġel tassew, raġel fuq l-irġiel, raġel sempliċi, mhux għax ma jafx, imma għax f'qalbu ma kellux kurrenti kuntrarji, differenti. Kien jaf xi jrid. Ir-rieda ta' Alla, ir-rieda tal-Missier, kienet l-iktar haġa importanti li tmexxih fl-għażliet tiegħu.

Ejjew nitolbuh lil Ġwanni l-Battista biex jagħtina din il-virtù, dan id-don tal-verità, fiż-żmien fejn il-gidba u l-verità jithalltu flimkien, fiż-żmien fejn il-kontenut u l-metodu jitgerfxu ma' xulxin; fi kliem ieħor aktar sempliċi, fejn mhux x'tgħid l-aktar importanti imma kif tgħidu, mhux il-verità għadha iktar importanti imma kemm iddum ittambar, kemm iddum tgħid, u l-mod kif tgħidha, il-mod kif tgeżwirha, u l-mod kif iddawwarha.

Ejjew nitolbuh lill-Mulej, bl-interċessjoni ta' dan il-qaddis tal-verità, għall-maġistrati tagħna, għall-avukati tagħna, għall-qrati tagħna. Kemm minna mmorru fuq dik l-għatba u nafu li għandna raġun biex inbigħu imma nibzġu, għax l-ieħor jew l-oħra għandhom aktar flus... u lllum mhux il-verità li tirbaħ, imma min għandu l-iktar flus! Imma sejra aħjar is-soċjetà b'dan il-mod?

Ejjew nitolbuh lil Ġwanni l-Battista biex nergħu niskopru dawn id-doni, dawn il-kwalitajiet, dawn il-valuri li fuqhom trid tinbena l-konvivenza umana. Mingħajrhom ahna ma nistgħux ngħixu bħala bnedmin, imma nsiru sempliċiment ġungla, insiru sempliċiment post fejn l-annimal l-iktar f'saħħtu jiekol u jibla' lil dak l-aktar dgħajfef.

Ejjew nitolbuh lill-Mulej, bl-interċessjoni ta' dan il-qaddis, biex ma nibzġux ngħidu l-verità akkost li bħalu ngarrbu t-tbatija. Nafu kif jispiċċa min ikun veru. Hekk spiċċa Ġwanni u hekk spiċċa Ġesù.